

UNIVERSITATEA “ALEXANDRU IOAN CUZA” IAȘI

B-dul Carol I, nr.11, 700506- IAȘI

<http://www.uaic.ro>

CODUL DE ETICĂ AL UNIVERSITĂȚII “ALEXANDRU IOAN CUZA” IAȘI

Preambul

Codul de etică universitară reprezintă un cadru de formalizare a unor reguli consensuale între membrii comunității universitare, privitoare la modul de a acționa în același spațiu social, pentru a conferi un spor de autoritate acestuia în ansamblul societății.

Parte integrantă a mecanismelor de asigurare a calității instituționale, Codul de etică universitară are menirea de a contribui la optimizarea continuă a procesului de formare profesională, morală și civică, la punerea în act a unor atitudini și comportamente cât mai aproape de exemplaritate, în temeiul integrității academice.

Furnizând un model de conduită, Codul este un contract moral între membrii comunității universitare, a cărei coeziune o menține, prin angajarea adevăratei și devotamentului, a aprecierii, a imparțialității și a comunicării profesionale.

La interferența dintre morală și drept, Codul de etică universitară este un instrument de orientare, de intervenție ameliorativă, de evaluare a moralității acțiunilor membrilor comunității universitare, pe baza unor standarde generale ‘bune pentru fiecare, dar și pentru societate’, conciliind: concurență și cooperare, individualism și întrajutorare, coerciție și liber arbitru, în scopul de a proteja atât libertatea și demnitatea persoanei, cât și binele public.

Expresie a pozițiilor etice definitorii pentru ceea ce este permis sau nu, Codul desfășoară un ansamblu de drepturi și datorii ce decurg din valori relevante și norme călăuzitoare, aplicabile cu maleabilitate în situații concrete, în ideea afirmării unei interacțiuni sociale armonioase - cadru de realizare a performanței, de fructificare pozitivă și eficientă a potențialului profesional și uman al tuturor membrilor comunității universitare.

Cap.I: Principii generale

Art.1 – Codul de etică al Universității “Al.I.Cuza” Iași este întocmit în conformitate cu prevederile Constituției României, ale legislației în domeniul educației și al muncii, cu respectarea drepturilor omului, dar și cu cerințele exercitării responsabilităților individuale, respectiv cu Legea învățământului nr.84/1995, republicată, cu completările și modificările ulterioare, Legea nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic, cu modificările ulterioare, Carta Universității, Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 4492 din 6.07.2005 privind promovarea eticii profesionale în universități.

Art.2 – Codul de etică universitară este elaborat în raport cu valorile, principiile și normele etice profesionale generale ale: libertății academice, autonomiei personale, dreptății și echității, respectului și toleranței, profesionalismului, meritului, transparenței, responsabilității profesionale și sociale, onestității și corectitudinii intelectuale, bunăvoinței și grijii.

Art.3 – Este un document cu funcție de ghid în desfășurarea relațiilor moral-profesionale dintre studenți, masteranzi, doctoranzi, profesori, personal didactic auxiliar, personal nedidactic și comunitatea universitară în ansamblul ei, precum și în desfășurarea relațiilor dintre membrii comunității universitare și colaboratorii externi.

Art.4 – Scopul elaborării Codului de etică al Universității “Al.I.Cuza” Iași este de a susține și de a dezvolta continuu climatul de cooperare, respect reciproc, colegialitate, politețe, încredere, discreție, solidaritate, care există în interiorul acestei instituții de învățământ superior pentru a favoriza sporirea calității activității didactice, de cercetare, de educație și îndeosebi a activității de muncă desfășurate în Universitate, care are impact și dincolo de mediul universitar, asupra profilului moral al societății în ansamblu.

Art.5 – Promovând valorile și normele ethos-ului academic – ale corectitudinii și respectului, ale responsabilității și subordonării ierarhice, ale apărării demnității și integrității persoanei, ale dezvoltării cetățeniei și egalității -, prezentul Cod reflectă vocația etică a Universității “Al.I.Cuza” Iași, în calitate de instituție angajată cu răspundere, atât în formarea profesională a absolvenților, cât și în afirmarea și cultivarea unor înalte standarde comportamentale în beneficiul societății și totodată, ca instituție academică ce acționează pentru compatibilizarea propriilor practici educaționale cu valorile și principiile învățământului superior european.

Art.6 – Dispozițiile prezentului Cod se aplică tuturor membrilor comunității universitare din Universitatea “Al.I.Cuza” Iași: personal didactic, personal didactic auxiliar, personal de cercetare, personal nedidactic, studenți, masteranzi, doctoranzi și alte categorii de membri ai comunității academice.

Art.7 – (1) Universitatea “Al.I.Cuza” Iași este o instituție apolitică. Afilierea unui membru al comunității universitare la un partid politic este o opțiune strict personală și nu angajează cu nimic instituția sau o subdiviziune a acesteia.

(2) Apartenența la comunitatea universitară nu îngrădește în nici un mod activitățile politice ale membrilor ei, ca persoane particulare, în afara spațiului Universității.

Art.8 – În spațiul Universității este interzisă orice formă de discriminare. Politica de nediscriminare acoperă toate domeniile activității universitare: admiterea și înmatricularea studenților, evaluarea lor academică, angajarea și evaluarea personalului didactic, a salariaților Universității, promovarea în organisme sau funcții de conducere, accesul la drepturile oferite de Carta Universitară.

Cap.II: Drepturile și obligațiile membrilor comunității universitare

Art.9 – Membrii comunității universitare din Universitatea “Al .I. Cuza” Iași au drepturi și îndatoriri care decurg din legislația generală în vigoare, din Carta și Regulamentele Universității, precum și din prevederile contractului individual și colectiv de muncă sau de studii.

Art.10 – Universitatea “Al. I. Cuza” Iași garantează respectarea drepturilor omului și asigură drepturi egale tuturor membrilor comunității universitare, pe baza principiilor: nediscriminării și echității, egalității de șanse și de tratament, promovării autonomiei personale, transparenței unei informări corecte și accesului la resurse materiale și servicii. În acest scop, se va urmări eliminarea conflictului de interese; depășirea și/sau soluționarea stărilor tensionate; prevenirea și combaterea oricărei forme de corupție, favoritism, înșelăciune; protecția față de abuzuri, precum și față de acțiuni de denigrare, calomnie, răzbunare.

Art.11 – (1) Universitatea “Al. I. Cuza” Iași încurajează, promovează și protejează performanțele în activitatea didactică, de cercetare, culturală și sportivă; asigură recunoașterea meritelor, a creativității ce contribuie la creșterea prestigiului instituțional; asigură aprecierea și ierarhizarea calitativă în funcție de rezultatele obținute.

(2) Universitatea “Al. I. Cuza” Iași apără dreptul la proprietatea intelectuală, cultivă competiția loială și devotamentul față de domeniul de specialitate și față de instituție, precum și cooperarea profesională dintre cadrele didactice, studenți, masteranzi, doctoranzi, în activitatea didactică și de cercetare.

Art.12 – (1) În spațiul universitar, membrii comunității universitare beneficiază de protecție din partea autorităților responsabile cu ordinea publică. Protecția se asigură împotriva persoanei și/sau grupului de persoane care aduc atingere demnității umane și profesionale a membrilor comunității universitare sau care împiedică exercitarea drepturilor acestora;

(2) Protecția este solicitată de cel interesat, persoanei autorizate prin Carta Universității;

(3) Universitatea protejează dreptul la confidențialitatea privind viața privată a membrilor ei;

(4) Membrii comunității universitare sunt chemați să contribuie la evitarea și, după caz, la soluționarea situațiilor de conflict (personal, material, de rol, în interiorul instituției, ca și în cadrul colaborărilor externe).

Art.13 – Fiecare membru al comunității academice are datoria de a participa la activitățile de învățământ și cercetare ale Universității, precum și la organizarea și conducerea acestora; dispune de dreptul de a-și alege subiectele de cercetare și de studiu, de a interpreta și valorifica rezultatele cercetării, contribuind la ridicarea gradului de competitivitate a programelor academice.

Art.14 – (1) Membrii comunității universitare au asigurate deplina libertate de gândire, de conștiință și de manifestare în activitatea profesională, în temeiul exercitării și respectării autonomiei personale.

(2) Membrii comunității universitare se pot asocia în sindicate, în scopul apărării drepturilor prevăzute de lege; au dreptul să înființeze societăți științifice, culturale și asociații sportive, naționale și internaționale sau să facă parte din ele, în măsura în care acest lucru nu aduce atingere prestigiului și imaginii instituției.

Art.15 – Membrii comunității universitare au următoarele obligații:

1. Să respecte prevederile legilor în baza cărora își desfășoară activitatea, ale Codului muncii, ale Cartei Universității, ale Regulamentului de ordine interioară, precum și hotărârile conducerii Universității, facultăților, departamentelor și catedrelor;
2. Să respecte ordinea, moralitatea, onoarea personală și drepturile celorlalți, atât în interiorul Universității, cât și în afara ei;
3. Să asigure dezvoltarea unui climat de civilitate, respect reciproc, recunoaștere și prețuire a demnității individuale, bunăvoință, toleranță, grijă, solidaritate, atașament față de instituție și față de valorile pe care aceasta le promovează;
4. Să-și îndeplinească în mod corespunzător obligațiile didactice, de studii, de serviciu, în acord cu principiul profesionalismului;
5. Personalul didactic trebuie să probeze calități științifice și psihopedagogice, obiectivitate, spirit de dreptate, corectitudine în activitatea de predare-învățare, de cercetare și publicare, de evaluare a performanței;
6. Cadrele didactice și de cercetare trebuie să respecte principiul proprietății intelectuale, să precizeze contribuția personală într-o cercetare desfășurată prin acord de colaborare, să utilizeze informația prin citarea corectă și indicarea sursei de documentare;
7. Personalul didactic, personalul didactic auxiliar și cel nedidactic este obligat să nu primească, să nu ofere și să nu tolereze folosirea unor mijloace ilicite în desfășurarea activității lor;
8. Studenții au obligația să respecte autoritatea personalului didactic, de cercetare și nedidactic, precum și autoritatea organismelor de conducere ale Universității și ale facultăților;
9. Studenții sunt obligați să nu primească, să nu ofere și să nu tolereze folosirea unor mijloace ilicite în timpul examinării, în pregătirea referatelor, lucrărilor de licență, a dizertațiilor; să nu comită fraudă intelectuală;
10. Studenții sunt obligați să folosească în mod civilizată patrimoniul Universității; să nu deterioreze baza materială din sălile de curs și de seminar, din laboratoare, biblioteci, cămine, cantine, terenuri sportive, spații amenajate pentru recreere;
11. Toți membrii comunității universitare sunt obligați să respecte Regulamentul de folosire a rețelei Internet și a rețelei proprii de informatizare a Universității;
12. Membrii comunității universitare trebuie să se abțină de la comiterea oricăror fapte care pot aduce atingere prestigiului și imaginii Universității.

Art.16 – Membrii comunității academice, precum și personalul didactic auxiliar și personalul nedidactic nu pot participa la următoarele activități care implică soțul sau rude până la gradul IV, inclusive, sau un afin până la gradul III, inclusiv:

- a) concursuri de admitere;
- b) activități de evaluare a studenților (comisii de examene);
- c) îndrumarea lucrărilor de licență și a dizertațiilor;
- d) conducerea doctoratelor;
- e) activități de evaluare a personalului didactic, didactic auxiliar și nedidactic;
- f) concursuri pentru ocuparea posturilor;
- g) comisii de analiză și recepție a lucrărilor din contractele de cercetare științifică;
- h) comisii de cercetare disciplinară, de etică și control;
- i) comisii de atribuire de burse, premii, recompense, titluri și grade onorifice;
- j) comisii de achiziții.

Art. 17 – Membrii comunității universitare trebuie să probeze competență științifică și profesională, precum și calități morale pentru asigurarea obiectivității concursurilor, astfel încât, angajarea și evaluarea activității membrilor comunității academice, precum și a celorlalte categorii de personal, să se facă pe criterii de autoritate și calitate profesională și morală.

Art.18 - Este interzisă desfășurarea pe teritoriul Universității a unor activități ofensatoare cultelor care funcționează în mod legal în țara noastră.

Cap.III: Abaterile de la Codul de etică universitară și sancționarea lor

Art.19 – Se consideră abatere de la Codul de etică universitară și se sancționează, în afara încălcării cu vinovăție a obligațiilor de serviciu și a normelor de comportare, următoarele:

- a) fraudă sub orice formă în activitatea de predare, învățare, cercetare științifică și în celelalte activități din Universitate;
- b) corupția sau favorizarea acesteia (de la acte de mituire, până la trafic de influență, cu recurs la bani, servicii, cadouri);
- c) distrugerea, alterarea sau falsificarea documentelor și a bazelor de date ale Universității, ca și utilizarea lor în scopuri ilicite;
- d) furnizarea de informații false conducerii Universității;
- e) obstrucționarea activității de instruire și educare, de cercetare științifică, administrativă sau a oricărei funcții a Universității;
- f) orice formă de agresare fizică sau morală;
- g) favoritismul sub orice formă;
- h) obținerea, pretinderea sau nerefuzarea unor avantaje necuvenite;
- i) participarea la activități didactice și manifestări științifice sub influența alcoolului; îndeplinirea atribuțiilor de serviciu sub influența alcoolului;
- j) folosirea unui limbaj contrar spiritului academic;
- k) intrarea neautorizată în spațiile în care accesul este reglementat prin măsuri speciale;
- l) practicarea unor atitudini și comportamente indecente, insultătoare sau obscene;
- m) utilizarea neautorizată și provocarea de prejudicii, cu vinovăție, a patrimoniului Universității;
- n) denigrarea publică a personalului sau instituției de către membrii comunității universitare;
- o) folosirea abuzivă a calității de membru al comunității academice;
- p) organizarea și desfășurarea de activități politice în Universitate, ca și folosirea numelui Universității, a resurselor umane, financiare sau materiale ale acesteia în scopuri politice partizane;
- q) discriminarea sub orice formă.

Art.20 – (1) Este interzis și se sancționează plagiatul sub orice formă. Plagiatul semnifică însușirea integrală sau parțială de către o persoană a unei opere literare, științifice, a ideilor ce aparțin altei persoane și prezentarea acestora drept creație personală.

(2) Este interzis să se facă abuz de statutul socio-profesional / poziția ierarhică în exploatarea rezultatelor muncii științifice ale altor profesioniști, și se sancționează încălcarea dreptului la proprietate intelectuală.

(3) Prezentul Cod de etică universitară nu suplinește aplicarea prevederilor codurilor pentru cercetarea științifică de profil.

Art.21 – Este interzisă și se sancționează hărțuirea sexuală a angajaților Universității, doctoranzilor, masteranzilor, studenților și candidaților. Sub incidența acestei prevederi intră, printre altele, următoarele fapte:

- a) condiționarea angajării, numirii, admiterii sau evaluării personalului din Universitate, studenților, masteranzilor, doctoranzilor, de obținerea unor favoruri sexuale;
- b) practicarea unor comportamente sau atitudini de natură sexuală, implicite sau explicite, fizice sau verbale, prin care se urmărește obținerea unor avantaje personale;
- c) promovarea unor conduite care au ca intenție sau ca efect crearea unei intimități jenante, a unui climat de muncă ostil sau conflictual, ori care conduc la afectarea performanțelor în muncă ale salariaților și studenților Universității;
- d) folosirea unor ținute vestimentare indecente în raporturile publice de pe teritoriul Universității.

Art.22 – Includerea unei anumite conduite în categoria hărțuirii sexuale se face numai după o analiză a cazului și a circumstanțelor în care a avut loc, atât în cadrul Universității, cât și în afara ei.

Art.23 – Constituie abatere folosirea de către studenți a unor mijloace ilicite atunci când sunt supuși evaluării prin examene, colocvii, referate, lucrări de licență, dizertații. Se consideră mijloc ilicit orice procedeu de pregătire a răspunsurilor solicitate de examinatori în afara cunoștințelor deținute de către studenți.

Art.24 – (1) Este interzisă deținerea și comercializarea, în spațiile Universității, a produselor periculoase: substanțe narcotice, droguri, arme, substanțe explozibile.

(2) Se interzice consumul de narcotice sau droguri în spațiile Universității.

(3) Se interzice comercializarea și consumul băuturilor alcoolice în spațiile academice ale Universității.

Art.25 – (1) Încălcarea prevederilor Codului de etică atrage după sine sancțiuni prevăzute în Statutul personalului didactic, în Codul Muncii, în Regulamentele de ordine interioară ale Universității, de desfășurare a activității didactice și de cercetare științifică.

(2) Competența și procedura aplicării sancțiunilor sunt cele stabilite de legislația prevăzută la alineatul precedent.

Art.26 – Dacă una dintre faptele reglementate întrunește condițiile pentru a atrage și altă formă de răspundere, Biroul Senatului are obligația de a sesiza organele de stat competente.

Cap.IV: Comisia de etică a Universității “Al.I.Cuza” Iași

Art.27 – La nivelul Universității “Al.I.Cuza” Iași se constituie Comisia de etică universitară formată din 5-9 membri cu prestigiu profesional și autoritate morală, reprezentând, în părți relativ egale, cadrele didactice, studenții și personalul nedidactic. Reprezentantul Compartimentului juridic al instituției de învățământ superior face parte din Comisia de etică universitară.

Art.28 – Comisia de etică are ca principale atribuții:

- a) să elaboreze Codul de etică universitară;
- b) să inițieze și să promoveze modificări și amendamente la Codul de etică;
- c) să se autosesizeze și să primească sesizări în legătură cu încălcarea normelor Codului de etică universitară;
- d) să analizeze și să soluționeze reclamațiile și sesizările referitoare la abaterile de la etica universitară;
- e) să prezinte un raport anual în fața Senatului Universității “Al.I.Cuza”.

Art.29 – Comisia de etică este propusă și aprobată de Senatul Universității “Al.I.Cuza” Iași. Nu pot fi membri în Comisia de etică persoanele care ocupă funcții de conducere în instituția de învățământ superior, la nivel de universitate sau facultate.

Art.30 – Activitatea Comisiei de etică se desfășoară pe baza Regulamentului de funcționare al acestei comisii (care urmează a fi elaborat).

Art.31 – Prezentul Cod de etică universitară a fost adoptat în Ședința Senatului Universității “Al.I.Cuza” Iași, din data 2.02.2006, dată de la care intră în vigoare.

Rector,
Prof.univ.dr. Dumitru Oprea

Comisia de etică

Prof.univ.dr. Gheorghe Voinea
Prof.univ.dr. Carmen Cozma
Consilier juridic Anca Ghenghe
Economist Mihaela Potorac
Student Ovidiu Bodnar